

Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid

**Directoraat-Generaal
Straffen en Beschermen**
Directie Jeugd, Familie en
aanpak
Criminaliteitsfenomenen
Jeugdcriminaliteit

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

nota

Verzamelbrief justitiële jeugd september 2025

Datum
3 september 2025

Onze referentie
6574813

Bijlage(n)
0

1. Aanleiding

Hierbij ontvangt u de concept verzamelbrief justitiële jeugd. Hierin wordt de Kamer geïnformeerd over vijf onderwerpen:

1. Beleidsreactie advies Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming (RSJ) - toepassing elektronische enkelband bij jeugdigen
2. Stand van zaken maatregelen justitiële jeugdinrichtingen (JJI's)
3. Beleidsreactie inspectiebrief Rijks Justitiële jeugdinrichting (RJJI) De Hartelborgt
4. Correctie aanbestedingsduur Kleinschalige Voorzieningen Justitiële Jeugd
5. Uitkomst verkenning verlofkader JJI's

Het RSJ-advies (punt 1) en de inspectiebrief (punt 3) zijn reeds procedureel aan de Kamer aangeboden op 3 juli 2025¹, respectievelijk 15 augustus 2025². De beleidsreactie op het RSJ-advies is toegezegd na de zomer. De beleidsreactie op de inspectiebrief is toegezegd voorafgaand aan het commissiedebat Gevangeniswezen dat op 24 september 2025 plaatsvindt.

2. Geadviseerd besluit

U wordt gevraagd in te stemmen met verzending van de bijgevoegde Kamerbrief.

3. Kernpunten

3.1 Beleidsreactie RSJ-advies - toepassing elektronische enkelband bij jeugdigen

In de Kamerbrief wordt een inhoudelijke beleidsreactie gegeven op het gevraagde RSJ-advies over Elektronisch Toezicht (ET). Daarbij wordt niet ingegaan op het deel van het advies waarin de RSJ zich ambtshalve heeft uitgesproken over Elektronische Detentie voor jeugdigen. Een reactie op dit onderdeel van het advies wordt meegenomen in de appreciatie van het initiatiefwetsvoorstel Slimmer Straffen van de leden Sneller, Six Dijkstra en Boswijk omdat het initiatiefwetsvoorstel betrekking heeft op de introductie van elektronische detentie als hoofdstraf.

De RSJ-advies doet de volgende aanbevelingen:

1. Handhaaf de huidige regelgeving omtrent de toepassing van ET onder jeugdigen;
2. Zorg voor een volledige registratie van ET;

¹ Kamerstukken II 2024/25, 24587, nr. 1057.

² Kamerstukken II 2024/25, 24587, nr. 1060.

3. Maak het gehanteerde beleidskader openbaar;
4. Overweeg om onderzoek te laten uitvoeren naar de beleving van ET, inclusief de statusverhogende aspecten hiervan, in relatie tot delict- en achtergrondkenmerken van de betreffende jeugdigen;
5. Onderzoek de mogelijkheden om ET toe te passen in situaties waar dat nu vanwege contra-indicaties niet mogelijk is.

**Directoraat-Generaal
Straffen en Beschermen**
Directie Jeugd, Familie en
aanpak
Criminaliteitsfenomenen
Jeugdcriminaliteit

Datum
18 september 2025

Onze referentie
6574813

In de beleidsreactie wordt als volgt ingegaan op de aanbevelingen:

- De RSJ wordt bedankt voor de positieve waardering van het toepassen van ET onder jeugdigen;
- U benoemt dat door de Raad van de Kinderbescherming (RvdK) en de (jeugd)reclassering onderzocht zal worden hoe het registratiesysteem verbeterd kan worden;
- U geeft aan in overleg met de ketenpartners zorg te dragen voor het openbaar maken van het beleidskader;
- U benoemt dat het in de praktijk lastig blijkt om met jongeren te spreken in het kader van een onderzoek. U heeft de jeugdreclassering gevraagd om dit onderwerp wel mee te nemen in de begeleidingsgesprekken, die voor u kunnen dienen als bron van informatie;
- U ziet, op basis van gesprekken met ketenpartners, geen aanleiding om de huidige contra-indicaties voor toepassing van ET te heroverwegen omdat deze contra-indicaties een gerechtvaardigd doel dienen.

3.2 Stand van zaken maatregelen JJI's

- In deze brief gaat u in op de stand van zaken van de drie maatregelen die uw ambtsvoorganger op 2 februari 2023 heeft genomen om de personele bezetting en de kwaliteit van het verblijf in de JJI's op orde te brengen.³
- Aan de Kamer is toegezegd de Kamer daarover periodiek te informeren. De laatste keer was op 22 april 2024.⁴
- Deze maatregelen betreffen:
 - 1) het temporiseren van de uitbreiding van JJI Teylingereind, Rijks JJI Horsterveen blijft langer open (uitbreiding JJI-capaciteit);
 - 2) een alternatief dagprogramma, en;
 - 3) inzet van een bestaande mogelijkheid: plaatsen van jongvolwassenen met een preventieve hechtenis in een Huis van Bewaring (HvB).
- **Ad 1:** In de brief geeft u aan dat er nog uitbreidingen van capaciteit van JJI De Haven en JJI Teylingereind op de planning staan. Daarnaast benoemt u de herbesteding van de Jeugdzorglocatie in Harreveld tot JJI alsmede de financiering van deze locatie (die op Prinsjesdag openbaar wordt gemaakt).
- **Ad 2:** U geeft aan dat de JJI's als gevolg van het personeelstekort een alternatief dagprogramma (hebben) moeten aanbieden dat uit minder groepsactiviteiten bestaat dan de wettelijk vastgestelde norm van 77 uren per week. Sommige JJI's hebben daarbij moeite om de eerder aan de Kamer gecommuniceerde minimumnorm van 62 uur groepsactiviteiten te halen. In de gekorte uren krijgen jongeren zoveel mogelijk een programma op hun kamer aangeboden.
- **Ad 3:** U gaat in op het aantal jongvolwassenen dat, als gevolg van het capaciteitstekort in de JJI's, verblijft op de afdelingen in het gevangeniswezen (JC Zeist en PI Almelo). In juli waren dat er gemiddeld 35 van de 48 plekken bezet. In augustus gemiddeld 41 plekken.

³ Kamerstukken II, 2022-2023, 24587, nr. 881.

⁴ Kamerstukken II 2023/24, 28741, nr. 115.

3.3 Beleidsreactie inspectiebrief RJJJ De Hartelborgt

Constateringen en aanbevelingen Inspecties

Naar aanleiding van een gezamenlijk bezoek van de Inspectie Justitie en Veiligheid, Inspectie van het Onderwijs en de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (hierna: de inspecties) aan RJJJ De Hartelborgt en de bijbehorende school, het Kompas College, stuurde de inspecties de brief "*Ernstige zorgen over effect acute personele tekorten op jongeren en medewerkers in RJJJ De Hartelborgt en perspectief JJI's in brede zin*". De inspecties constateren in hun brief:

1. Alle JJI's en dus ook RJJJ De Hartelborgt hebben reeds lang te kampen met personele tekorten en capaciteitsdruk. Sinds 1 januari 2025 komt daar de druk bij die het voldoen aan de Wet deregulering beoordeling arbeidsrelatie (DBA) met zich meebrengt. Deze wet moet schijnzelfstandigheid van ingehuurde medewerkers ofwel zzp'ers voorkomen. In de praktijk betekent dit dat de externe inhuur van beroepskrachten is afgebouwd en er sprake is van een structureel personeelstekort.
2. De inspecties constateren dat het besluit van de JJI's om per 1 april 2025⁵ te voldoen aan de wet DBA op de korte termijn tot directe en zeer impactvolle effecten op de bedrijfsvoering van RJJJ De Hartelborgt heeft geleid. Vanwege het acute personeelstekort is het dagprogramma voor de jongeren ingekort, zitten jongeren te veel op hun kamer, missen onderwijs en is het contact met naasten niet altijd mogelijk zoals gebruikelijk. Daarnaast staat ook de veiligheid van de medewerkers verder onder druk.
3. Al jarenlang wordt druk op de taakuitvoering van de JJI's ervaren. Het vinden en behouden van voldoende en gekwalificeerd personeel om aan die doelstelling te voldoen, vormt al zeer geruime tijd een structurele uitdaging voor de JJI's. De inspecties constateren al geruime tijd dat de tekorten in de JJI's leiden tot hardnekkige knelpunten in de taakuitvoering. Dit ondanks de tot dusver ingezette maatregelen om de tekorten in de JJI's te verhelpen.

De inspecties doen de oproep snel de randvoorwaarden voor de JJI's te verbeteren om deze zorgelijke ontwikkelingen te beëindigen door zorg te dragen voor: 1) voldoende hoog beveiligde plekken, 2) voldoende bevoegd en bekwaam personeel, 3) een passende wijze van financiering.

Beleidsreactie

- De problematiek waarover de inspecties schrijven is bekend en zorgelijk.
- De JJI's hebben last van een langdurig overvraagde arbeidsmarkt.
- Door de afbouw van het werken met schijnzelfstandige zzp'ers, conform de wet DBA, is de uitdaging om voldoende personeel te kunnen inzetten groter geworden.
- Daardoor hebben de JJI's regelmatig moeten werken met een aangepast dagprogramma en is in uitzonderlijke gevallen zelfs de keuze gemaakt om capaciteit tijdelijk buiten gebruik te stellen.
- Voor het realiseren van voldoende hoog beveiligde plekken staan uitbreidingen op de planning in bestaande JJI's en wordt een nieuwe JJI geopend in Harreveld.

⁵ Sinds 1 januari 2025 handhaaft de Belastingdienst strenger op de naleving van de wet DBA. De JJI's hebben hierop gezamenlijk besloten om met ingang van 1 januari 2025 en uiterlijk 1 april 2025 geen zzp'ers meer in te huren.

- Voor de huidige JJI's is er een passende wijze van financiering. Ook voor het uitbreiden van de capaciteit in de vorm van het openen van de nieuwe JJI in Harreveld is inmiddels dekking gevonden (in de Augustusbesluitvorming).
- De oplossing voor de oproep tot voldoende bevoegd en bekwaam personeel laat zich lastig sturen omdat het personeelstekort structureel van aard is. De DJI doet momenteel al alles wat *binnen de huidige kaders* mogelijk is om deze capaciteits- en personeelsproblematiek het hoofd te bieden.
- Dit structurele probleem vraagt om een herbezinning aan de hand van het beleidskompas. De uitkomsten daarvan kunnen aanleiding geven tot aanpassing van wet- en regelgeving.
- Daarnaast wordt ook gekeken naar de rol van ketenpartners in het jeugdstrafrecht en de ontwikkelingen in de jeugdzorg.

**Directoraat-Generaal
Straffen en Beschermen**
Directie Jeugd, Familie en
aanpak
Criminaliteitsfenomenen
Jeugdcriminaliteit

Datum
18 september 2025

Onze referentie
6574813

3.4 Correctie subsidieperiode Kleinschalige Voorzieningen Justitiële Jeugd

In de brief wordt een kennelijke verschrijving uit de Kamerbrief van 30 juni 2025 over de toekomst van de Kleinschalige Voorzieningen Justitiële Jeugd (KVJJ) gerectificeerd.⁶ Het betreft de duur van de aanbestedingscontracten van de KVJJ's. Die is in de praktijk een jaar korter dan vermeldt in de initiële brief.

3.5 Uitkomst verkenning verlofkader JJI's

In de brief doet u de toezegging af om, met DJI, te onderzoeken in hoeverre het huidige (wettelijke) verlofkader nog aansluit bij een deel van de doelgroep van de JJI's. Een verkenning hiernaar vond plaats naar aanleiding van een inspectierapport over het overlijden van een jongere uit RJJJ Den Hey-Acker.⁷ Uit deze verkenning blijkt dat de door de inspecties geconstateerde aandachtspunten geen aanleiding geven om het verlofkader te wijzigen.

4. Toelichting

4.1. Politieke context

Deze brief raakt aan de motie Ceder (CU) over het zeer terughoudend omgaan met het plaatsen van jongeren met een jeugdstrafrechtindicatie in het gevangeniswezen.⁸ De Kamer wordt hier regelmatig over geïnformeerd in de voortgangsbrieven (waaronder deze).⁹

Uiteindelijke besluitvorming over de uitkomsten van de herbezinning op de opgave van de JJI's en inzet van het personeel is afhankelijk van het politieke draagvlak op dat moment.

4.2. Krachtenveld

De inhoud van de brief (paragraaf 1) is afgestemd met de Raad voor de Kinderbescherming, gecertificeerde instelling en de drie Reclasseringsorganisaties.

De inhoud van de brief (paragrafen 2 t/m 5) is afgestemd met de DJI.

4.3. Juridische overwegingen

Op dit moment is een wetsvoorstel in voorbereiding voor een aanpassing van de belangrijkste wet voor de JJI's; de Beginselenwet Justitiële jeugd. Dit wetsvoorstel, de wet herziening vrijheidsbenaming jeugd, heeft als belangrijkste

⁶ Kamerstukken II 2024/25, 24587, nr. 1055.

⁷ Kamerstukken II 2022/23, 24587, nr. 903.

⁸ Kamerstukken II 2024/25, 24587, nr. 893.

⁹ Kamerstukken II 2024/25, 24587, nr. 1047.

onderdeel de wettelijke verankering van de kleinschalige voorzieningen justitiële jeugd.

4.4. Communicatie

Er is geen actieve communicatie voorzien over deze brief.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

5.1. Toelichting

De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

**Directoraat-Generaal
Straffen en Beschermen**
Directie Jeugd, Familie en
aanpak
Criminaliteitsfenomenen
Jeugdcriminaliteit

Datum
18 september 2025

Onze referentie
6574813